

Afectivitatea ca instrument de reintegrare socială în sistemul penitenciar

Rezumat

Acest articol analizează abordarea progresistă a drepturilor afective ale deținuților din România, cu accent pe vizitele intime, relațiile familiale și inițiativele de reintegrare socială. Demonstrând un model inovator în Europa, sistemul penitenciar românesc recunoaște și sprijină relațiile afective ca factori esențiali în procesul de reabilitare. Studiile și experiențele practice arată impactul pozitiv asupra stabilității emoționale, reducerea recidivei și facilitarea reintegrării sociale, propunând un exemplu pentru alte țări europene.

1. Introducere

România se evidențiază prin adoptarea unor practici avansate pentru protejarea și promovarea drepturilor afective ale deținuților, fiind considerată un model în Europa pentru modul în care sistemul penitenciar tratează relațiile afective. Sistemul de vizite intime și inițiativele de menținere a relațiilor familiale în penitenciar contribuie la reducerea stigmatizării, la prevenirea recidivei și la facilitarea reintegrării sociale. În acest context, dorim să analizăm principiile legale, activitățile implementate și provocările existente, precum și impactul acestor măsuri asupra procesului de reabilitare.

2. Cadrul legal și conceptual pentru afectivitate și reintegrare

Legea nr. 254/2013 reglementează drepturile deținuților în domeniul relațiilor afective, garantând dreptul la vizite intime, respectiv menținerea relațiilor familiale. Aceste vizite sunt condiționate de respectarea anumitor criterii de conduită, participarea la programe de reintegrare și autenticitatea relațiilor. În practică, vizitele se organizează în condiții controlate, în spații special amenajate, și pot include, în cazul căsătoriilor în penitenciar, vizite de până la 48 de ore.

3. Demersuri structurate de grup pentru antrenarea competențelor familiale și parentale

Pe lângă cadrul legal, sistemul penitenciar românesc implementează diverse activități destinate sprijinirii relațiilor familiale și dezvoltării competențelor parentale:

- Demersuri structurate de grup – ateliere și sesiuni de lucru pentru părinți și copii, precum „Eu și copilul meu”, „Pași spre familie”, care vizează dezvoltarea abilităților parentale, comunicarea și gestionarea emoțiilor.
- Consiliere individuală și de grup – pentru gestionarea emoțiilor, conflicte și dezvoltarea abilităților sociale.
- Programe de educație parentală – menite să consolideze rolul părintelui și să pregătească deținuții pentru reintegrare.

- Activități culturale și recreative – spectacole teatrale, concerte și evenimente sportive pentru reducerea stresului și crearea unui mediu pozitiv.

Aceste inițiative contribuie la menținerea și întărirea legăturilor afective, având un impact major asupra sănătății mentale și motivației reintegrării.

4. Afectivitatea ca factor de motivație și recompensă

În sistemul penitenciar românesc, bunăstarea afectivă devine și un instrument de motivare. Respectarea regulamentelor și implicarea în programe pot fi răsplătite cu vizite speciale sau permisiuni temporare, până la 30 de zile pe an. Astfel, afectivitatea nu este doar un drept, ci și un mijloc de stimulare a comportamentului pozitiv și de consolidare a procesului de resocializare.

5. Provocări și limite

Deși sistemul românesc a înregistrat progrese, apar și dificultăți precum variațiile în calitatea infrastructurii spațiilor intime, stigmatizarea socială și echilibrul delicat dintre securitate și intimitate. Dezvoltarea continuă, evaluarea și protejarea legală a acestor servicii sunt esențiale pentru menținerea și îmbunătățirea acestui model.

6. Concluzii

România demonstrează că relațiile afective în cadrul sistemului penitenciar pot fi asigurate și practicate în condiții legale și sigure, contribuind substanțial la procesul de reabilitare. Printr-o combinație de legislație progresistă, inițiative practice și cadrul de sprijin, sistemul penitenciar românesc promovează dreptul fundamental la intimitate și relații sociale afective ca fiind parte integrantă a procesului de recuperare și reintegrare socială. Acest model oferă un exemplu relevant pentru alte țări europene și ar trebui să fie considerat o componentă esențială a politicilor de justiție penală moderne, în care humanizarea și respectarea drepturilor fundamentale joacă un rol central.

7. Bibliografie

1. Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate, publicată în Monitorul Oficial.
2. Consiliul Europei, Regulile europene pentru penitenciare, 2006.
3. Bonta, J., & Andrews, D. A. (2016). The Psychology of Criminal Conduct. Routledge.
4. Comfort, M. (2017). Prisoners' Family Life. Routledge.
5. Ministerul Justiției din România, rapoarte și ghiduri operaționale privind gestionarea relațiilor familiale în penitenciar.
6. European Prison Rules, 2015, Council of Europe.
7. Petroșanu, G. (2018). Relațiile de familie și participarea socială a deținuților în sistemul penitenciar românesc. Revista de Drept Penal.

Europe Unlimited e.V.

Mr Dirk Leisten (CEO)

Am Dorfweg 2

52525 Heinsberg

Deutschland

www.europe-unlimited.org

E: erasmus@europe-unlimited.org

T: +49 177 5276108

**The following partners have
contributed to this project
result**

I. Vitale International

Bucharest Jilava Penitentiary

'The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein'

 europe
unlimited e.V.